

KOMPOSTOINTI

Keittiöstä kompostoriin

Ravinteiden kierrättäminen kannattaa

- saat hyvää multaa pihaan – säästät lannoitteiden ja mullan ostossa
- saat hyötyliikuntaa ja iloisen mielen
- säästät jätemaksuissa
- säästät ympäristöä

Näin aloitat

1

Hankintalista

- keittiön lajitteluastia biojätteille
- jysijäsuojattu, lämpöeristetty kompostori
- seosainetta (kuiviketta), joita ovat kuorike, puuhake, kutterinlastu, turve ja pihan haravointijäte
- kannellinen astia seosaineelle ja annostelukauha kompostin vierelle

Lisäksi saatat tarvita:

- herätettä, joita ovat kaupan herätteet, vanha kompostimulta, lantarakeet, vihreä ruohojäte, nokkosvesi ja urea
- talikko ja sekoitussauva
- lapio ja kottikärryt
- lämpömittari
- jälkikompostoinnille kompostori/ kompostikehikko

Seosaineena turve vaatii seurakseen karkeampaa ainesta kuten kuoriketta, kutterinlastua tai puuhaketta!

Kompostorin voi ostaa tai rakentaa itse

Kompostorin rakennusohjeita
jäteyhtiön nettisivulta

2

Tutustu kompostoinnin tietopakettiin jäteyhtiösi nettisivulla. Sieltä löydät lisätietoa myös paikallisista kompostointia koskevista määräyksistä.

3

Valitse sopiva paikka kompostorille

- jätekatokseen tai -aitaukseen
- paikkaan, johon talvella on helppo viedä biojätettä

4

Varaa paikka jälkikompostoinnille

Kompostorista poistettu multa on harvoin valmista puutarhaan. Multa jälkikompostoidaan toisessa kompostorissa, kompostikehikossa tai kasassa.

5

**Laita tyhjän kompostorin pohjalle karkeaa seosainetta
10–20 cm kerros**

**Valitse keittiöjätteelle kompostori,
joka on**

- tilavuudeltaan 200–300 litraa
- kestävä rakenteiltaan
- ilmankierroltaan riittävä
- jysijäsuojattu (ei yli 7 mm rakoja)
- lämpöeristetty
- helppo täyttää ja tyhjentää

Välttämätön seosaine

- parantaa ilmavuutta
- vähentää hajuja ja kärpästen esiintymistä
- sitoo kosteutta ja ravinteita
- nopeuttaa hajoamista

6

Lajittele elintarviketejät keittiössä omaan astiaan

- ruuantähteet
- kahvin- ja teenporot suodatinpusseineen
- hedelmien, perunoiden, juuresten, vihannesten ja marjojen kuoret ja perkausjätteet
- kananmunan kuoret
- kala- ja lihajätteet, luut
- pienet määrät pehmeää paperia
- huonekasvien osat ja kukkamullat, leikkokukat

7

Vie biojätteet kompostoriin ja peitä aina seosaineella

- Käytä seosainetta 20–40 % biojätteen määrästä.

8

Tarkkaile ja hoida tarvittaessa

- Kompostoituminen alkaa, kun biojätettä on kompostissa noin 30–50 litraa.
- Herätettä voi lisätä varsinkin alkuvaiheessa nopeuttamaan kompostoitumista. Heräte myös parantaa kompostin toimintaa talviaikaan.
- Seosainetta kuluu noin 10–20 litraa kuukaudessa. Kun seosainetta lisätään aina sopivasti, sujuu kompostointi lähes itsestään. Ongelmiin löydät ratkaisut takasivulla olevasta taulukosta.

Toimiva komposti

- on lämmin 30–70 °C
- jäte painuu kasaan
- ei haise pahalle

9

Tyhjennä täysi kompostori

- ainakin syksyllä ennen pakkasia pihatöiden yhteydessä
- poista kompostorista vain alimmainen maatunut kerros, jossa ei enää erotu biojätteitä (luita ja kananmunan kuoria saa olla)
- jälkikompostoi raaka komposti toisessa kompostorissa, kompostikehikossa tai kasassa
- mitä kauemmin kompostoit, sitä maatumempaa kompostimultaa saat

Käytä kompostimultaa maanparannus- ja lannoiteaineena

Kompostin kypsyysaste	Kompostoitumisaika	Käyttö puutarhassa keväällä
Raaka komposti	2–5 kk	Jälkikompostoi tai levitä ohuena katteena (2 cm) pensaiden alle.
Puolikypsä komposti	5–12 kk	Jälkikompostoi tai levitä katteena (10 cm) pensaiden alle.
Kypsä komposti	1–2 vuotta	Levitä katteeksi (10 cm) kasveille. Voit sekoittaa myös kasvualustaan, mikäli hajoamatonta puuainesta ei enää erotu.
Täysin kypsä kompostimulta	yli 2 vuotta	Mullasta ei enää erotu lähtöaineiden rakennetta. Voit käyttää sitä kaikkialla puutarhassa.

Ongelmat	Näin ne voitetaan	Näin niitä ehkäistään
Kompostissa ei tapahdu mitään	Kastele ja lisää herätettä, sekoita.	Käytä seosainetta sopivasti. Ruuantähteille, kala- ja lihajätteelle 40 %, perunan- ja hedelmienkuorille 20 %.
Komposti haisee mädänneelle	Lisää seosainetta ja sekoita. Tarkista, että kompostin ilmakehanavat ovat auki.	Käytä jatkossa seosainetta enemmän ja peitä jäte aina seosaineella.
Kompostissa on valkoisia toukkia	Pyyhi toukat pois kompostin reunoilta ja kannesta paperilla tai vanhalla ikkunalastalla. Lisää seosainetta ja sekoita.	Älä huolestu! Toukkia esiintyy yleisesti kompostoinnin aloitusvaiheessa ja keväällä kompostin sulaessa. Käytä jatkossa seosainetta enemmän ja peitä jäte aina seosaineella.
Komposti haisee pistävälle, ammoniakille	Laita kompostiin turvetta.	Käytä jatkossa seosainetta, johon on sekoitettu myös turvetta. Käytä herätteitä vähemmän.
Komposti jäätyy	Ei haittaa. Kompostiin voi edelleen laittaa jätettä. Muista käyttää myös seosainetta. Keväällä komposti sulaa. Sekoita ja lisää tarvittaessa seosainetta.	Hanki hyvin lämpöeristetty kompostori. Säädä ilmakehanavat pienemmälle. Kasaa lunta kompostin ympärille. Pidä kompostin sisällä kanisteria jossa on kuumaa vettä.
Komposti sulaa keväällä hitaasti	Laita kompostoriin kuumavesipullo tai -kanisteri. Avaa ilmakehanavat täysin auki. Pidä kompostorin kantta raollaan.	Kevään lämpö sulattaa kompostori ajallaan. Sulattamista voi kokeilla säistä riippuen jo maaliskuulla.
Kompostorista valuu nestettä	Lisää seosaineen käyttöä.	Komposti voi olla myös tiivistynyt alaosasta. Tyhjennä kompostia riittävän usein. Ohjaa valuva suotovesi viemäriin tai imeytä maahan.
Kompostori on likainen	Pese kompostori.	Reunat ja kansi on helppo pyyhkiä puhtaaksi vanhalla ikkunalastalla tai paperilla useamminkin.
Kompostori on täysi	Tyhjennä kompostoria riittävän usein.	Mikäli kompostori on täynnä ja jäässä, laita biojätteet joko erilliskeräykseen tai sekajätteen joukkoon. Keväällä komposti sulaa ja kompostoituminen alkaa uudelleen.

**Lisätietoa
kompostoinnista**

Jäteukko Oy
www.jateukko.fi

Puhas Oy
www.puhas.fi

Metsäsairila Oy
www.metsasairila.fi

Ylä-Savon Jätehuolto Oy
www.ylasavonjatehuolto.fi